

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА
Кафедра зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ Майя НІКОЛАЄВА

_____ 31 » 08 _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Літературне виробництво у ХХІ ст.

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійні програми:

«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька»
«Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська»
«Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»

Робоча програма навчальної дисципліни «Літературне виробництво у ХХІ ст.». – Одеса: ОНУ, 2023. – 13 с.

Розробник: к.ф.н., доц. Запорожченко Ю. О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Валентина СИЛАНТЬЄВА

(підпис)

Погоджено із гарантом ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Наталя БІГУНОВА

Погоджено із гарантом ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька»

Інесса АЗАРОВА

Погоджено із гарантом ОПП «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська»

Олена ГРИГОРОВИЧ

Погоджено із гарантом ОПП «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету РГФ

Протокол № 1 від «29» 08 2023 р.

Голова НМК

Олена ГРИГОРОВИЧ

(підпис)

Переглянуто та затверджено на засідання кафедри зарубіжної літератури

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засідання кафедри зарубіжної літератури

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 1	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень	за вибором	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	3-й
		<i>Семестр</i>	
		5-й	5-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	80 год.
Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – ознайомити студентів з сучасними тенденціями розвитку літератури у світі «глобального супермаркету»; сформувані комплексне уявлення про сучасну літературу як сегмент культурної індустрії, як культурний «продукт», який виробляють, продають і споживають.

Завдання

- визначити головні тенденції розвитку сучасної літератури (комерціалізація, медіалізація, орієнтир на «середнього» читача, «проектність» літератури, «бестселерізація»);
- сформувані уявлення про літературу як частину ринку культурної індустрії;
- познайомити студентів з основною термінологією у галузі літературного виробництва, визначити роль усіх актантів процесу літературного виробництва (автори, редактори, видавці, критики, читачі, установи, премії, фестивалі).

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК)

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальних (СК):

СК05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку зарубіжної літератури від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з французької мови українською, з української мови французькою.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію французької мови і зарубіжної літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР13. Аналізувати й інтерпретувати твори зарубіжної художньої літератури, визначити їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПР15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, спеціальний філологічний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен *знати*:

- основні поняття та терміни дисципліни;
- головні тенденції розвитку сучасної літератури (комерціалізація, медіалізація, орієнтир на «середнього» читача, «проектність» літератури, «бестселерізація»);
- художні твори, наведені у списку літератури;

вміти:

- визначати поняття «культурна індустрія», «літературне поле» і «літературне виробництво»;
- окреслювати основні тенденції розвитку новітньої літератури як частини культурної індустрії;
- ілюструвати текстовими прикладами ключові тенденції сучасного літературного процесу.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Книга у системі літературного виробництва

Тема 1. Література як частина ринку культурної індустрії. Модель літературного виробництва: автор-виробник – продукт – медіа – читач. Актанти «літературного виробництва»: автори, редактори, видавці, критики, читачі. Головні тенденції сучасного літературного ринку.

Тема 2. Роль автора в сучасному літературному процесі. Автор як активний учасник процесу літературного виробництва. Імідж автора як «символічний капітал». Популярні авторські іміджі в літературі ХХІ століття. Створення бренду як авторська стратегія. Псевдоніми. Індивідуальний і колективний автор.

Тема 3. Читачі і їх роль у процесі літературного виробництва. Залежність літератури від уподобань споживачів. Сегментизація читацької аудиторії. Читачі-ерудити – представники субкультур – споживачі «мейнстріму». Психологія сучасного читача. Від «людини, яка читає» до «людини, що кликає». Кліповий, фрагментарний тип сприйняття літератури.

Тема 4. Бестселери в сучасній літературі. Книга як продукт (проект), націлений на комерційний успіх. Критерії літератури, що «добре продається». Як написати бестселер? (Формула створення успішної книги). Поняття «світовий бестселер».

Тема 5. Трансформація видавничого процесу. Self-Publishing як новий формат публікації. Жанрова палітра сучасної літератури. Жанровий синтез і жанрова диференціація як два вектора сучасної літератури. Популярні жанри сучасної літератури.

Тема 6. Література і медіа. Література у цифрову і постдигітальну епоху. Література в Інтернеті (мережева і дигітальна література). Нові формати книги. Електронні книги. Аудіокниги. Розширені книги (enhanced books).

Тема 7. Професійна і непрофесійна літературна критика. Книжкові огляди в мережі Інтернет. Літературні блогери і ю-тьюбери. Списки рекомендованої літератури (маст-ріди) як орієнтир для читачів.

Тема 8. Літературна містифікація як критерій успішності книги і автора. Приклади найуспішніших літературних містифікацій рубежу ХХ–ХХІ ст.

Тема 9. Літературні премії та їхня роль в системі літературного виробництва. Приклади найпрестижніших нагород у галузі літератури. Світові та національні премії. Критерії вибору переможців.

Тема 10. Книжкові ярмарки. Літературний фестиваль та його роль в системі літературної індустрії. Найбільш відомі літературні фестивалі. Формати літературних конкурсів. «Івентизація» літератури. «Дні німецької літератури» в Клагенфурті. Літературний фестиваль у Берліні та Одесі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин										
	Очна форма					Заочна форма					
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Змістовий модуль 1. Літературна індустрія											
Тема 1. Література як частина ринку культурної індустрії. Модель літературного виробництва: автор – продукт – медіа – читач. Тенденції сучасного літературного ринку.	9	2	2		5	10	2			8	
Тема 2. Автор як активний учасник літературного виробництва. Популярні авторські іміджі в літературі ХХІ ст.	9	2	2		5	10		2	2		8
Тема 3. Читачі і їх роль у процесі літературного виробництва. Сегментизація читацької аудиторії. Психологія сучасного читача.	9	2	2		5	8					8
Тема 4. Бестселери в сучасній літературі. Критерії літератури, що «добре продається».	9	2	2		5	10	2			8	
Тема 5. Трансформація видавничого процесу. Self-Publishing. Жанрова палітра сучасної літератури. Жанри новітньої літератури.	7	2			5	10		2	2		8
Тема 6. Література і медіа. Література у цифрову і постдигітальну епоху. Мережева і дигітальна література. Нові медіа-формати книги.	9	2	2		5	8					8
Тема 7. Професійна і непрофесійна літературна критика. Книжкові огляди в мережі Інтернет. Літературні блогери і ю-тьюбери.	10	2	2		6	8				8	
Тема 8. Літературна містифікація як критерій успішності книги і автора. Найуспішніщі літературні містифікації рубежу ХХ–ХХІ	10	2	2		6	10	2			8	

ст.									
Тема 9. Літературні премії та їхня роль в системі літературного виробництва. Критерії вибору переможців.	10	2	2		6	8			8
Тема 10. Книжкові ярмарки та літературні фестивалі. «Івентізація» літератури.	8	2			6	8			8
Разом за змістовим модулем 1	90	20	16		54		6	4	
Усього годин	90	20	16		54	90	6	4	80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сучасні концепції літературного виробництва. Теорія літературного поля П.Бурдьє.	2	
2	Тема 2. Різновиди авторських масок та практика самоінсценувань у сучасній літературі на прикладі роману Т. Главініча «Це ж я».	2	2
3	Тема 3. Роль читацької аудиторії у сучасному літературному процесі. Особливості сприйняття (феномен zapping).	2	
4	Тема 4. Феномен бестселеру у сучасній літературі. Роман Д. Кельмана «Вимір світу».	2	2
5	Тема 6. Жанр Інтернет-роману на прикладі романів Е. Єлінек («Заздрість»), Дж. Раймана («253»).	2	
6	Тема 7. Літературна критика і сучасні медіа (Інтернет, телебачення, ютуб, тік-ток). Нові формати і форми.	2	
7	Тема 8. Містифікація як різновид літературної гри на прикладі «Неаполітанських романів» Е. Ферранте	2	
8	Тема 9. Роль літературної премії у сучасному літературному процесі на прикладі премії імені Інгеборг Бахманн.	2	
Усього годин		16	4

Теми практичних занять

Практичні заняття навчальним планом не передбачені.

Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
		очна форма	заочна форма
1	Доповідь на тему: Центральні ідеї теоретичної концепції Поля Бурдьє. Поняття літературного поля.	5	8
2	Доповідь на тему: Сучасна підліткова література. Роман В. Геррндорфа «Гуд бай, Берлін».	5	8
3	Доповідь на тему: Читацькі спільноти в Інтернеті. Поняття фандомів.	5	8
4	Доповідь на тему: Успішні автори ХХІ ст. Романи К.У. Кнауфгора (з циклу «Моя боротьба»). Успішність літератури автофікшн.	5	8
5	Доповідь на тему: Новітні жанри сучасної мас-літератури. Еко-хорор. Ельф-панк. Антиутопія.	5	8
6	Доповідь на тему: Нові форми Інтернет-літератури. Веб-фікш.	5	8
7	Доповідь на тему: Телевізійні передачі про літературу («Літературний квартет», «Гра в бісер»). Літературні подкасти.	6	8
8	Доповідь на тему: Містифікації у літературі. Приклади містифікацій у сучасній українській та зарубіжній літературі.	6	8
9	Доповідь на тему: Міжнародні літературні премії. Найвідоміші літературні премії Німеччині, Франції, Великобританії, США.	6	8
10	Повідомлення про найбільш відомі книжкові ярмарки та літературні фестивалі в країнах Західної Європи	6	8
Разом		54	80

9. Методи навчання

Лекція, дискусія, підготовка доповідей і презентацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточне оцінювання усних відповідей, виступів з доповіддю.

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях шляхом оцінювання усних відповідей та завдань самостійної роботи (робота з літературою, доповіді). Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала	Критерії оцінювання	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач освіти	
Відмінно	90–100	<p>Здобувач у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується, використовуючи понятійний апарат; уміє використовувати теоретичні наукові надбання, працюючи з літературним твором. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. Володіє навичками побудови науково-обґрунтованої відповіді. Вміє аналізувати та порівнювати різні літературні явища в межах літературного процесу вказаної епохи.</p>	<p>Здобувач повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно аналізувати фрагменти літературного тексту, формулювати узагальнюючі висновки стосовно специфіки художнього твору й його місця в літературному процесі епохи. На семінарському занятті показує всебічне розуміння теоретичного матеріалу та демонструє наявність визначених літературознавчою наукою явищ в тексті літературного твору.</p>
Добре	75–89	<p>Здобувач досить добре опанував зміст навчального матеріалу, орієнтується в ньому, використовуючи понятійний апарат; уміє використовувати теоретичні наукові надбання, працюючи з літературним твором. Оцінка «добре» передбачає логічний виклад відповіді. Студент вміє робити узагальнюючі висновки. Володіє навичками побудови науково-обґрунтованої відповіді. Вміє аналізувати різні літературні явища в межах літературного процесу вказаної епохи.</p>	<p>Здобувач добре засвоїв всі теми навчальної програми, вміє самостійно аналізувати фрагменти літературного тексту, формулювати узагальнюючі висновки стосовно місця твору в літературному процесі епохи. На семінарському занятті показує гарне розуміння теоретичного матеріалу та вміло володіє базовими навичками літературознавчого аналізу тексту.</p>
Задовільно	60–74	<p>Здобувач виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання. Студент відтворює</p>	<p>На семінарському занятті або під час підсумкового контролю. Здобувач репродукує знайдений науковий матеріал та цитує текст літературного твору. При цьому,</p>

		матеріал лекцій фрагментарно, або поверхнево. Має слабе розуміння структури курсу. При цьому, студент має бути ознайомлений з матеріалом, що надається на лекції та самими літературними творами.	студент не демонструє навичок глибокого аналізу та співвідношення теоретичної та практичної частини матеріалу.
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	Здобувач виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні теоретичних понять, має проблеми при роботі з літературним твором.	Здобувач не може використовувати наданий на лекціях матеріал при роботі з текстом. Студент не ознайомлений з практичним і теоретичним матеріалом в достатній мірі, щоб продукувати свій особистий аналіз тексту під час поточного та періодичного контролю.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0–34	Здобувач не володіє знаннями про структуру навчальної дисципліни, не ознайомлений з матеріалом курсу.	Здобувач не має матеріалу, який засвідчив би його особисту роботу з теоретичним надбанням та роботу з текстом літературного твору. Під час відповіді на запитання з матеріалу курсу демонструє повне незрозуміння базових понять, на яких ґрунтується навчальна дисципліна.

11. Питання для поточного контролю

1. Тенденції розвитку сучасної літератури (комерціалізація, медіалізація, орієнтир на «середнього» читача, «проектність» літератури, «бестселерізація»).
2. Теорія літературного поля П. Бурдьє.
3. Медіалізація як тенденція сучасної літератури.
4. «Бестселерізація» сучасної літератури. Критерії визначення успішності літератури.
5. «Проектність» як одна з тенденцій сучасної літератури.
6. Елітарна – міدل- і маслітература.
7. Новітні жанри сучасної мас-літератури. Еко-хорор. Ельф-панк. Антиутопія.
8. Роман Б. Шлінка «Читець» як приклад найвідомішого німецького роману сучасності.
9. Феномен бестселеру у сучасній літератури. Роман Д. Кельмана «Вимір світу».
10. Практика самоінсценувань у сучасній літературі на прикладі роману Т. Главініча «Це ж я».
11. Романи К.У. Кнауслора з циклу «Моя боротьба» як приклад сучасного бестселеру.
12. Схема літературного виробництва. Головні учасники процесу літературного виробництва. Взаємодія усіх актантів літературного процесу.
13. Роль автора в сучасному літературному процесі. Трансформація образу автора.
14. Індивідуальний і колективний автор. Приклади успішних літературних брендів.
15. Аналіз авторського іміджу одного з сучасних письменників (за вибором).
16. Ролі читача у процесі літературного виробництва. Елітарний читач, масовий читач та споживач «мейнстріму».
17. «Неаполітанських романів» Е. Ферранте як приклад літературної гри і містифікації.
18. Феномен бестселера. Критерії успіху книги. Аналіз одного з бестселерів (за вибором студента).

19. Видавничий процес. Нові формати публікації книги.
20. Жанрові трансформації у сучасній літературі. Найуспішніші жанри сучасної літератури. Аналіз одного твору за вибором.
21. «Заздрість» Е. Єлінек як приклад Інтернет-роману.
22. Інтернет-роман Дж. Раймана «253».
23. Дигітальна і постдигітальна епохи. Книга в мережі Інтернет. Експериментування сучасних письменників з новими медіа (приклади).
24. Сучасні формати літератури. Електронні та аудіо-книги. Розширені книги.
25. Сучасні форми літературної критики. Книжкові огляди в мережі Інтернет. Літературні блогери і ю-тьюбери.
26. Літературна критика у тік-тоці. Маст-ріди як форма сучасної літературної рекомендації.
27. Автори-містифікатори в літературі ХХІ ст. Аналіз твору за вибором.
28. Світові і національні літературні премії. Функції літературних премій у системі літ індустрії.
29. Літературні фестивалі. Гібридні форми фестивалів.
30. «Івентизація» літератури. Приклади найвідоміших літературних подій.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль								Загальна оцінка
Змістовий модуль №1								
T1	T2	T3	T4	T6	T7	T8	T9	100
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	
100	100	100	100	100	100	100	100	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

C1, C2... - семінарські заняття

Поточний контроль передбачає оцінювання за кожною з тем семінарських занять (оцінки на семінарах, за виконання СР). Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Літературне виробництво у ХХІ ст.». Одеса: ОНУ, 2023. 13 с.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Списки художніх текстів з курсу «Зарубіжна література» для студентів факультету РГФ / укл. Силантьєва В.І., Абабіна Н. В., Бежан О. А. та ін. Одеса, 2014. 72 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Давиденко Г.Й., Чайка О.М., Гричаник Н.І. Кушнерьова М.О. Історія новітньої зарубіжної літератури: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 274 с. URL : http://www.kafedragum-artcollege.edu.km.ua/Files/downloads/308712_AC5A3_davidenko_g_y_ta_in_istoriya_no_vitno_zarubizhno_literaturi.pdf
2. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посібник / В.І. Кузьменко, О.О. Гарачковська, М.В. Кузьменко та ін. Київ : Академія, 2010. 494 с.
3. Мілованова В. В. Сучасна зарубіжна література (кінець ХХ – початок ХХІ століття): навч. Посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. 172 с. URL : <https://library.spu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/21-4.pdf>
4. Помазан І.О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: підруч. Хаоків : Видавництво НУА, 2010. 264 с. URL : https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf

Додаткова

1. Die Geheimformel für Bestseller. *Literaturtipps.de. Das Buchempfehlungsportal.* URL : <http://www.literaturtipps.de/topthema/thema/die-geheimformel-fuer-bestseller.html>
2. Gespräch mit Richard Schwarz [Interview mit Richard Schwarz]. URL : <http://www.phantastik-news.de/modules.php?name=News&file=article&sid=2358>

Художні твори

Барнс Дж. Передчуття кінця.
 Бегбедер Ф. 99 франків.
 Браун Д. Код да Вінчі.
 Джеймс Е. Л. 50 відтінків сірого.
 Єлінек Е. Заздрість.
 Главініч Т. Це ж я.
 Геррндорф В. Гуд бай, Берлін.
 Кельман Д. Вимірюючи світ.
 Кнауслор К.У. Моя боротьба.
 Мураками Х. Убивство командора.
 Паттерсон Дж. Померти першим.
 Райман Дж. «253».
 Таррт Д. Щиголь.
 Уельбек М. Серотонін. Покірність.

Ферранте Е. Неаполітанські романи.
Шлінк Б. Читець.

15. Електронні інформаційні ресурси

Internationales Literaturfestival Berlin <https://www.literaturfestival.com/>

Federation of European Publishers <https://fep-fee.eu/>

Statista – Global №1 Business Data Platform <https://www.statista.com/>

Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
<https://lib.onu.edu.ua/>

Електронна бібліотека "УКРАЇНІКА" <http://irbis-nbuv.gov.ua>